

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

15

ANUL 66

Seria II

Nr. 882

ALBINA

Revistă săptăminală a Așezămintelor culturale

Joi

19 noiembrie 1964

8 pagini — 15 bani

In pag. a 2-a

TOAMNA PE SCENĂ
PE URMELE
UNEI SCRISORI

In pag. a 3-a

DRUM LARG
INIȚIATIVELOR
VALOROASE

In pag. a 5-a

Scriitori români contem-
porani: GEO BOGZA

In pag. a 6-a

PLASMA
ȘI APLICAȚIILE EI

In pag. a 8-a

FABULE PITICE

RAPORT
DE IN-ACTIVITATE

JUBILEU

Oră de laborator la
Centrul școlar agricol
din Sibiu

In paginile revistelor

Semnalăm în Gazeta literară, nr. 45 (556), două interesante studii asupra creației lui Mihail Sadoveanu: „Umanitatea sadoveniană”, de Dumitru Micu și „Un univers al satului” de Dumitru Solomon.

Cu articolul „Cultura muzicală națională și criteriul universalității”, de Vasile Tomescu și Laurențiu Profeta, Contemporanul, de vineri, 13 noiembrie, deschide o dezbatere în jurul unor probleme fundamentale ale muzicologiei noastre: tradiție și inovație în creația muzicală națională, valorificarea muzicii românești contemporane, „pe dimensiunea universală a dezvoltării acestei arte, a criteriilor și finalității”. Sînt invitați la „un viu schimb de opinii”, muzicieni, critici muzicali și alți cititori ai revistei.

Ultimul număr al Indrumătorului cultural (nr. 10/1964), cuprinde articole variate, de analiză și considerații, „după finala celui de-al VII-lea concurs al formațiilor artistice de amatori”. Cunoscuți specialiști, activiști culturali apreciază elementele noi, manifeste în ampla confruntare, scot învătăminte, propun, spre generalizare, experiența celor mai bune formații.

Interesante, instructive sînt impresiile oaspeților de peste hotare, asistenți la finală.

„Agricultura socialistă”, nr. 47 (94), publică, la rubrica „Pe teme economice”, un documentat articol, cu titlul „Rezerve însemnate în creșterea producției de grâu”, de M. Cheler, director al Gospodăriei agricole de stat Ozun-Brașov și ing. Eugen Jianu, candidat în științe agricole.

T. G.

Colectivul de teatru de pe lângă Casa raională de cultură Lipova, pregătește o nouă piesă lată un aspect de la lectura la masă a piesei „O felie de iună”, de Aurel Storin, care urmează a fi pusă în repetiție.

TOAMNA PE SCENĂ

Cortina se ridică încet și pe fundalul scenei apare titlul manifestării: Ecranul toamnei în sat la noi. Sutele de oameni prezenți în sală sînt plăcut impresionați de acest titlu nou și frumos care le sugerează un program interesant și deosebit.

Pe scenă intră prezentatorii. Doi tineri, profesora Elena Mareș și învățătorul Vasile Moise pregătesc atmosfera manifestării. Apoi, invită asistența să urmărească împreună „secvențele unui jurnal” din satul lor. În sală răsună primele aplauze... La căminul cultural din Parincea-Bacău a început un program nou care aduce pe scenă toamna și preocupările multiple ale oamenilor din acest sezon.

Să urmărim și noi cîteva secvențe ale programului...

De la masa așezată în fața scenei vorbește Vasile Butnaru, președintele gospodăriei. Le prezintă oamenilor stadiul în care se află lucrările de recoltare la porumb, sfecla de zahăr și struguri și-i informează despre mersul însămînțării în gospodărie. Vasile Butnaru aduce la cunoștința oamenilor și măsurile pe care le-a luat gospodăria pentru urgentarea lucrărilor de toamnă și analizează pe scurt felul în care au lucrat brigăzile în campanie. Este evidențiată brigada a IV-a condusă de G. Butunoi, fruntașă la toate lucrările.

În fața bărții punctată cu stegulețe, Alexa Dorel, directorul școlii și al căminului, împreună cu învățătoarea Visterina Hanganu prezintă alternativ ultimele știri în legătură cu mersul lucrărilor agricole de toamnă în raionul Bacău. Textul acestei călătorii pe hartă a fost întocmit pe baza ultimelor știri apărute în ziarul regional și prilejuiește oamenilor din sală comparații edificatoare privind munca lor în raport cu cea a colectivităților din gospodăriile fruntașe din raion.

În sală se stinge lumina. Rulează documentare agricole. Lîngă ecran, Nicolae Varga, inginerul gospodăriei prezintă și explică filmele Eroziunea solului (gospodăria din Parincea are circa 25 hectare supuse eroziunilor), Ocrotirea livezilor și a viilor (în această toamnă, colectivității au de pregătit desfundarea unei suprafețe de 10 hectare care vor fi plantate, în primăvară, cu viță nobilă și de executat lucrări la plantațiile existente) și altele. Învătămintele acestor documentare sînt relevante de inginerul Varga în strînsă legătură cu condițiile agriculturii din gospodărie.

La o tablă, Mircea Hanganu, contabilul gospodăriei, face cîteva calcule. Le demonstrează oamenilor prin graiul cifrelor, ce pierderi mari ar avea gospodăria dacă cei care culeg porumbul ar lăsa chiar și numai un singur știulete la 100 de fire. Calculul e simplu. Pe un hectar sînt 40.000 de fire de porumb, ceea ce ar însemna o pierdere de 400 de știuleți la fiecare hectar. Urmează apoi un alt calcul, care combate obiceiul dăunător al unor conducători de atelaje care în timpul culesului dau cailor să mănînce porumb. Calculul e convingător. Dacă în 24 de ore un singur cal ar consuma doar 5 kg de porumb știuleți, la cei 70 de cai cantitatea consumată într-o singură zi s-ar ridica la 350 kg. de porumb.

După aritmetică e binevenită și mică destindere. Pe scenă apare Irina Alexa, solista căminului cultural. Le

place oamenilor cum cîntă și o răsplătesc cu multe aplauze. La cîntecul Asta e Moldova mea se bisează. Dar timpul fiecărui punct din program e calculat pe minute și nu poate fi nici cum depășit.

Lidia Dragomir, o colectivistă din rîndul din față, e foarte emoționată și-și apleacă privirea cu sfială. Despre ea se vorbește. Învățătoarea Ana Tomozei îi prezintă portretul în fața atîtor oameni. Colectivista Lidia Dragomir e fruntașă în gospodărie stimată de tot satul. Portretul e scurt, dar plin de fapte. Din comportarea ei în muncă, conștiinciozitatea cu care participă la cursurile agrozootehnice și atitudinea față de oameni reiese cu prisosință profilul moral al acestei harnice colectiviste.

După un scurt concurs de ghicitori pe teme legate de lucrările de toamnă și epuizarea rubricii Știați că? prezentată de învățătoarea Ecaterina Lupu și Lucreția Mareș, oamenii din sală îl ascultă pe Ioan Prișecaru, președintele sfatului popular din comună. El le înfățișează munca depusă pentru înfrumusețarea comunei și planurile de viitor. Anul acesta, prin muncă patriotică au fost executate în comună lucrări în valoare de 130.000 lei. S-au făcut podețe, s-au curățat șanțuri, au continuat lucrările la clă-

direa noului cămin cultural pe care vor să-l inaugureze în acest an. Urmează alinierea gardurilor pe ulițele principale, aranjarea trotuarelor și alte lucrări care vor face ca satul în care locuiesc și muncesc oamenii din sală să fie din ce în ce mai frumos.

Manifestarea Ecranul toamnei în sat la noi ia sfîrșit. În sală, mai rămîn cîteva oameni și discută despre desfășurarea ei. Printre ei se află metodistul Casei raionale de cultură din Bacău, Farjădi, Petru Scurtu și Valentin Bălan de la secția raională de cineficare care au îndrumat și ajutat colectivul căminului din Parincea în buna organizare și desfășurare a acestei frumoase acțiuni. Sînt aici și cei 20 de învățători și directori de cămine culturale din localitățile învecinate care au fost invitați la această manifestare. Se analizează conținutul și metodică desfășurării ei. Cel mai mult însă se discută despre modalitatea de a se organiza asemenea manifestări și în satele învecinate, pe alte teme, în funcție de sarcinile întăririi economico-organizatorice a gospodăriilor colective din localitățile respective.

Mulți dintre oaspeții au și invitat pe colegii lor din Parincea să asiste, peste puțină vreme, și în satele lor la o asemenea manifestare.

R. IARAI

Pe urmele unei scrisori

La redacție ne-a sosit o scrisoare din satul Oancea, comuna Romanu, raionul Brăila.

„În satul nostru — ne scrie corespondentul — unde există școală elementară de opt ani cu zece cadre didactice și o gospodărie colectivă, în incinta căreia s-a amenajat o sală de spectacole, activitatea culturală nu e pe măsura dorințelor noastre. Sînt rare ocaziile cînd putem participa la o manifestare culturală sau la vreun program artistic susținut de... formațiile din comunele vecine. În urmă cu vreo 5—6 ani, aveam și noi formațiile noastre. Mărturie a acestor timpuri au rămas cîteva instrumente muzicale (două viori, o mandolină, o chitară și un tambal) pline de praș și de rugină, aruncate într-un dulap al gospodăriei colective...”

Deplasîndu-ne în satul Oancea am avut prilejul să constatăm că în ultimele luni, activitatea culturală de aici s-a rezumat la ținerea citorva conferințe. Colectiviștii — așa cum a reieșit din discuțiile pe care le-am avut cu ei — sînt dornici și de alte acțiuni culturale. Așa, de pildă, pe Ion Gheorghe, lucrător în sectorul legumicol, l-ar interesa seriile de calcul așa cum se organizează la Romanu și la care a participat, Ingrijitorul Nicolae Constantin ar vrea să asiste la călătorii pe hartă, la seri închinată frunțașilor, despre care a auzit că „se țin la cămine culturale din comunele vecine”.

Și la Oancea s-ar putea organiza asemenea acțiuni. Viața nouă a satului, munca în gospodăria colectivă oferă activiștilor culturali destule teme. Dar ei trec nepăsători pe lîngă faptele de viață, lipsindu-i pe săteni de acele clipe distractive și instructive din timpul lor liber. Astfel se explică faptul că, în sat, în luna septembrie și octombrie, n-a avut loc nici o manifestare culturală și nu s-a făcut nici o pregătire în vederea activității din perioada de iarnă.

Scrisoarea ne semnalează, printre altele, că în satul Oancea au existat

SPECTATORII AȘTEAPTĂ

cîteva formații artistice. Ce s-a întimplat cu ele? — l-am întrebat pe Constantin Dascălu, directorul căminului cultural. „S-au destrămat prin plecarea tinerilor — ne-a răspuns el. Unii s-au dus la școli, iar alții, în armată. În prezent în sat avem puțini tineri”.

La sediul gospodăriei colective, am aflat că există aproape 100 de tineri colectivști, dintre care 30 sînt umești. Deci tinerii sînt și, fără îndoială că aceștia puteau să-i înlocuiască pe cei plecați. „Dacă v-ați nimeri vara pe una din taralele gospodăriei noastre — ne-a spus tînărul Ion Cocu — ați putea constata că printre noi sînt destui tineri talentați care ar putea forma o brigadă artistică, o echipă de dansuri. Dar pentru treaba asta avem nevoie de cineva care să ne antreneze”.

Munca cu cartea lasă și ea de dorit la Oancea. Bibliotecara Virginia Băduleț, tînără de altfel în această muncă, desfășoară o activitate întimplătoare: n-are plan de muncă, nu ține evidența volumelor împrumutate și nu se preocupă de popularizarea cărților din bibliotecă și mai ales a celor care sînt strîns legate de preocupările colectivștilor. Despre activitatea bibliotecii din satul lor Gheorghe Burlacu ne-a spus că nu e de ajuns să se împartă cărți. Tovarășa bibliotecară ar trebui să fie mai mult în mijlocul colectivștilor, să cunoască gusturile și preferințele lor și apoi să ne recomande cărțile. „Deși sînt un cititor activ,

spune el, mi se întimplă cîteodată să nu știu dacă broșura de care am nevoie se găsește sau nu în bibliotecă. Am vrea să știm ce cărți noi sosesc la bibliotecă, să ni se facă prezentări sau recenzii și n-ar fi rău dacă biblioteca noastră ar organiza și întîlniri cu eroii unor cărți”.

Activitatea culturală din Oancea, sub multiplele ei aspecte — munca cu cartea și filmul, activitatea artistică, manifestările culturale de masă — nu corespund cerințelor și exigențelor oamenilor. Care sînt cauzele acestei slabe activități? Principala vină o poartă tov. Constantin Dascălu, care fiind și directorul școlii nu s-a preocupat de mobilizarea sătenilor și a cadrelor didactice, la viața culturală a satului, nu și-a format un colectiv care să-l sprijine în pregătirea și desfășurarea unor manifestări interesante și instructive.

Constanța Dumitriu, directoarea căminului din comuna Romanu și Ștefania Stoica, bibliotecară, care aveau datoria să-i îndrume și să-i ajute pe activiștii culturali din satul Oancea, s-au lîmitat la activitatea de la centrul comunei. Bibliotecara Virginia Băduleț, lipsită de experiență, trebuia să fie ajutată de biblioteca comunală la întocmirea planului și în organizarea unor acțiuni cu cartea. La rîndu-i, comitetul raional pentru cultură și artă n-a controlat și sprijinit activitatea culturală din acest sat. O deplasare de 15 minute, așa cum a efectuat-o recent un inspector al comitetului raional pentru cultură și artă, nu a putut fi de mare folos activiștilor de aici.

E, desigur timpul să fie luate măsurile necesare în vederea îmbunătățirii activității culturale din acest sat. Am fi bucuroși să primim la redacție o nouă scrisoare din satul Oancea, prin care să ni se aducă la cunoștință că activitatea culturală a început să satisfacă dorințele colectivștilor.

M. CHIRULESCU

DRUM LARG INIȚIATIVELOR VALOROASE

Se poate spune că nu există gospodărie fără o experiență a sa de producție. Ea este sinteza propriei activități ca și a însușirii și aplicării inițiativelor în producție, ale altor gospodării. Cine face așa câștigă. Valoarea unei metode care nu depășește perimetrul în care s-a născut e limitată. Rostul experienței înaintate este să devină un bun general. Acesta este și scopul interviului de față, la care ne răspunde inginerul agronom Ilie Moraru, președintele Consiliului agricol raional Mizil.

Cu câțiva ani în urmă G.A.C. Șaringa a inițiat prima acțiune de amploare pentru rentabilizarea dealurilor și ripelor. La Șaringa, în apropierea dealului Istrița, există un masiv calcaros. Colectiviștii au dislocat bolovani grei, uneori au și „puscat”, pentru a face terase. I-au imitat curînd cei din Tâtaru, Rotari, Gura Vadului, Baba Ana, Vadu Săpat. La Baba Ana s-au populat cu vii 45 de hectare terenuri neproductive pe care s-au planificat 7 000 kg struguri la hectar. În toamna aceasta însă recolta a fost dublă. Câștigul net la hectar a ajuns la 35 000 lei. Sînt 13 gospodării care au urmat pilda Șaringăi. Nu le mai citez din motive de spațiu, dar fiecare în parte e un caz edificator.

— Practic, cum a ajuns cunoscută acțiunea celor din Șaringa?

— Datorită unui schimb de experiență la fața locului. Aceasta e forma cea mai uzuală, fiind și cea mai eficientă.

Schimbul presupune participare largă demonstrații practice, expuneri și, desigur, nelipsitul program cultural. La Șaringa au fost invitați președinții gospodăriilor colective din raion, ingineri, agronomi, brigadierii viticoli. După ce au ascultat referatul: „Valorificarea terenurilor slab productive” (ținut de inginerul agronom al gospodăriei gazdă) invitații au cercetat terasele. Nimeriseră tocmai atunci cînd citeva sute de colectiviști din Șaringa făceau terasări. Lăpșet, terasarea se făcea la Șaringa în condiții speciale. Se lucra pe un masiv calcaros.

Există o evidență a faptelor, care are cea mai mare forță de convingere. La Gura Vadului veniturile aduse de viticultură în toamna aceasta trec de 3 milioane lei. O bună parte din bani au fost scoși din teren steril.

— Ne puteți vorbi de o inițiativă a cărei popularizare e încă în fază, în ciuda însemnătății sale practice?

— Ar fi, să-i zicem, cea a „conveerului verde”. Dacă s-ar rezolva peste tot cum trebuie problema pășunatului nu ne-ar mai frămînta atât. Din păcate lucrurile se deslășoară cum trebuie numai la gospodăriile colective din Dulbanu și Conduratu unde toamna se seamănă secară furajeră. Pășunatul, primăvara se face cu o ritmicitate riguroasă și într-o ordine de fel. După ce s-a pășcut o suprafață aceasta e semănată cu porumb sau sorg, iar turma trece pe alta. Așa procedeză va să zică cei de la gospodăria colectivă din Dulbanu. Nu se face așa la gospodăria din Florica. Iată de ce la Dulbanu colectiviștii își îngăduie să crească animale multe și grase. Gospodăria lor are o încărcătură de animale dublă față de cei din Florica deși ultima are o suprafață de teren de trei ori mai mare. De aici ne-a venit ideea unei comparații la fața locului. Și am făcut-o. Am invitat la Dulbanu pe cei din Florica și totodată, ca asistenți, delegați din partea gospodăriilor din zona de șes. O consecință o constituie faptul că în toamna aceasta majoritatea gospodăriilor au semănat secară furajeră. Mai este mult de făcut însă pentru împămintenirea metodei. „Conveerul verde” va fi obiectul conferințelor și lecțiilor de la cercurile agrozootehnice.

— Colectiviștii din Baba Ana au o cunoscută faimă de oieri. Au dobîndit-o între timp și alte gospodării?

— Acum patru ani a început la Baba Ana acțiunea de merinozare. Meritul principal îi revine fostului inginer zootehnic al gospodăriei Ștefan Zburan (acum la centrul de înșămînțări), care a adus aici și un berbec merinos, exemplar de toată frumusețea. De atunci a început aici montaj artificială la oi. Acesta ar fi

un aspect. Celălalt se referă la hrănirea, după cele mai stricte criterii științifice, a mielulelor. Ele se dezvoltă ca atare repede, iar monta poate începe din iulie. În decembrie apar primii miei. Sigur că trebuie condiții speciale de adăpostire și încălzire în saivan, dar cine vrea să încaseze câștiguri se îngrijește de toate. Acum cînd vorbim gospodăria are deja 70 de miei fătași. În februarie anul acesta, G.A.C. Baba Ana a valorificat 300 de miei dolofani de cîte 15 kg bucata. Precizez: în februarie nu în mai. Un avantaj al dezvoltării premature este și prelungirea perioadei de lactație. La Baba Ana producția pe cap de oaie a ajuns la 78 de litri. În cele două luni cu cît se prelungeste perioada de lactație, sporul de lapte este de 24 000 de litri. G.A.C. din Mizil, care a preluat experiența celor din Baba Ana, și-a depășit „modelul” realizînd 83 de litri pe cap de oaie, adică aproape dublul producției medii pe raion. Metoda fătării timpurii s-a extins la Fulga, Sălciile, Cioranii de Jos.

— Dacă ne îngăduiți v-am aminti de un articol publicat în revista noastră (nr. 864 din 16 iulie a.c.), al cărui subiect este Gheorghe Negoită, îngrijitor de porci la G.A.C. Văcăreasca, cunoscut pentru priceperea și conștiințiozitatea sa profesională. El a crescut și o scroafă recordistă care la o singură fătare a avut 24 de purcei.

— Acesta e un fenomen izolat.

— Posibil, dar el confirmă o dată mai mult dragostea față de animale a îngrijitorului Gheorghe Negoită, și ca să revenim la subiectul convorbirii noastre, o experiență bună în materie. Sensul întrebării noastre este: A fost popularizat exemplul lui în raion?

— Faptul ne-a scăpat din vedere. Va trebui desigur s-o facem. Sînt și alte inițiative care cer acest lucru, cum ar fi, de pildă, aceea a plantărilor de pomi în masive. Gospodăriile din raion au început, cîte două sau trei la un loc să-și reunească forțele și plantează masive deluroase cu pomi. În felul acesta sînt folosite și terenurile aflate la limita gospodăriilor, mijloacele de lucru sînt mai numeroase, se fac lucrări mai bune, iar producțiile sînt mai mari.

Mai puțin am vorbit aici de colaborarea cu comitetul raional pentru cultură și artă, iar la sate între căminul cultural și gospodăria colectivă. Cunoașterea de către activiștii culturali a inițiativei în producție va duce la găsirea celor mai potrivite forme de popularizare a acesteia. Consider ca pe ceva obligatoriu consultarea reciprocă între consiliul agricol și comitetul de cultură și artă. Ea a și fost consemnată în planul nostru de activitate.

V. TOSO

G.A.C. Mătureni-Argeș. Consiliul de conducere al gospodăriei discută planul de raionare a suprafețelor arabile pentru anul viitor, în vederea repartizării lui pe brigăzi

EXPOZIȚIA REALIZĂRILOR
ECONOMIEI NAȚIONALE

MĂ NUMESC: GAZ METAN

Vizitatorul, desigur ai auzit despre mine. Exist de mii de ani. Multă vreme — secole de-a rîndul — existența mea era sau ignorată, sau mistificată. Mă mistui în flacăra albăstruie pentru a declanșa uriașe energii în fabrici și uzine. Dar aici, la expoziție, nu simți prezența mea? Oprește-te! Privește în jur la inscripția de pe acești saci plini cu granule albe ca zăpada: azotat de amoniu. Eu, gazul metan, împreună cu azotul din aer, ne-am unit și transformat mai întii în amoniac, apoi, mai departe, în azotat de amoniu care sporește recoltele. Un singur kilogram de îngrășămint chimic aduce un spor de recoltă de 7-10 kg griu la hectar. Sînt prezent și în sacii de alături, în uree, îngrășămint chimic azotos și totodată — în amestec cu furaje — îmbogățesc hrana pentru animale.

Ce gamă largă de coloranți și vopsele, o întreagă paletă de culori și nuanțe! Știi că sînt prezent și aici? Citiți! „VINAROM” — vopsele pe bază de poliacetat de vinil, fabricat din gaz metan la Uzinele chimice Rîșnov. Stau de asemenea la baza preparării unor grunduri pentru vopsirea lemnului și metalului, a adezivilor și lianților deosebit de apreciați de constructori.

Admirați o uriașă anvelopă care poartă marca „Danubiana”. Rezistența cauciucului sintetic din care e fabricată anvelopa, îi este dată de negrul de fum produs de uzinele din Copșa Mică. Și negrul de fum se naște tot din gaz metan.

Albă, verde, roșie, maro, „melana” — fibra sintetică romînească — își etalează trănicia și frumusețea în admirația tuturor vizitatorilor. Mulți dintre dv. purtați îmbrăcăminte din melana în care sînt prezent și eu. La Săvinești chimiștii mă transformă în acid cianhidric, apoi în fibre sintetice, iar textilistele — în pulovere, taioare și costume.

Școlarul, oprește-te un moment în fața marelui grafic din standul petrochimiei. Ia creionul, notează și invață. Din gaz metan își trag seva șapte mari ramuri; una, cea a amoniacului, se îndreaptă spre combinatele de îngrășămint chimice, fabricile de medicamente etc. Altă ramură, a acetilenei, duce spre fabricarea coloranților, lacurilor, vopselelor și materialelor plastice. Ramura neagră de fum se îndreaptă spre Onești, unde după o îndelungată metamorfoză în instalațiile chimiei moderne, se naște celebrul „Corom” — cauciuc sintetic romînesc. Din aceeași tulpină — gazul metan — crește o altă ramură viguroasă pentru industria modernă: a acidului cianhidric din care chimiștii obțin melana și stiplexul. Ramura formaldehidei duce la realizarea unor medicamente, iar ramura metanolului — la fabricarea unor materiale plastice. Și ramurile mele se înmulțesc încontinuu, devin tot mai numeroase.

Mă numesc gaz metan. Leagăn îmi e subsolul țării. Aici am o puritate unică în lume, de 99,4 la sută CH₄ (metan). La Piatra Neamț, la Făgăraș, chimiștii mă transformă în îngrășămint cu azot. Mari combinate de îngrășămint se construiesc acum și la Craiova, și Tg. Mureș. Sînt deci materie primă ideală pentru chimizare. Cu bagheta lor magică — ca dirijorii celebri care stăpînesc marile orchestre — și chimiștii îmi dezvoltă neîncetat noi și nebănuite valori, îmi dau felurite înfățișări și utilizări. Prezența mea este cunoscută acum nu numai acasă, în țară. Dar și pretutindeni unde astăzi se exportă produse petrochimice pe care puteți citi: „Made in Rumania”.

S. UTAN

Profile de policlorură de vinil și polietilenă expuse în Pavilionul de mase plastice al Expoziției realizărilor economiei naționale

Lămița

Schiță - reportaj

Trec prin gospodărie dintr-un sector în altul. Am la tot pasul numeroase întrebări, sint într-o adevărată ofensivă, scriu în carnet impresii ardente, fac fotografii, ciocănesc cu degetul pereții mai vechi sau mai noi, ascult considerații economice despre construcții rurale, admir vițeei care miros a lapte și a antibiotice stimulative, umblu în virful picioarelor să nu tulbur somnul celor patru sute de grășuni care în acest timp „asimilează în greutate”.

Ma întovărășește răbdător și binevoitor Ion Posea, vicepreședintele colectivei, un bărbat înalt, blond și comunicativ, cu gluma pe buze. Îmi dau seama că așa este felul lui: că nu face nici cel mai mic efort să pară mai „festiv”.

În toamnă și aerul, oamenii, miros a porumb răscopt, ultima nostalgie vegetală. De departe, de peste podul cel mare al cimpiei, se aud nevăzute tractoare, fierăstruind tarlalele ca niște ciudate riuri subpămîntene.

Ion Posea, cînd vorbește, face referiri largi, pomeneste atîtea nume ca și cînd aș fi un consătean familiarizat cu țesătura multicoloră de rubeenie, cuprinde atîtea întîmplări inedite, incit mă gîndesc că, escaladindu-le, aș avea material indostulător nu pentru un reportaj de culoare, ci pentru un roman. Rețin din vinzoleala discuției noastre, pentru a nu știu cîta oară, un nume, de altfel plăcut, vibrant.

— Trandafirii aștia i-a pus tot Lămița. Păcat că nu mai sint înfloriți. Unii i-a cerut printr-o scrisoare chiar de la biologul Palocsai, de la Cluj. „N-a mai văzut nimeni grajduri și trandafiri, alei întregi cu trandafiri”, ziceau unii ce ne vizitau, ori de-ai

niște mingi. Oamenii, oameni. Unii se descurajaseră de la primele greutăți; poate fiindcă crezuseră că în colectivă stai la masă, comanzi și ți se aduc pui rumeniți, sticle cu vin și plăcinte. Alții, în loc de sprijin, ne trimeteau vorbe otrăvite, prostesții, care ne înțepau în tăunii. Grajdurile ieșiseră nu tocmai cum le doream. Atunci, Lămița a venit de îndată cu o propunere, deși era un nod de fată. A adus la început niște fete, cîteva femei dintre rudele ei și au lipit cu răbdare pereții, făcîndu-i din colțuroși, netezi ca hirtia. Apoi, tot ele i-au văruiat de ți-era mai mare dragul să privești. Un timp găseai mai mulți oameni la grajduri de cît la sediu, mai ales că pusesem și difuzoare.

Din locul în care am ajuns avem o perspectivă excelentă a construcțiilor din sectorul zootehnic. Deodată, remarc pe grajduri niște săgeți înalte de metal, îndreptate agresiv spre infinitul albastru.

— Sint, desigur, paratrăznete. Nu-s prea multe trei bucăți pe un grajd!, caut să-l pun în încercătură pe insoțitorul meu, deși o fac cu precauție delicată.

— E mai sigur așa... cuprindem toată suprafața acoperișului. Și apoi, le facem aici, în gospodărie, nu ne costă nimic. Ba (remarc o altă rezonanță a explicației) am devenit furnizori și pentru alte gospodării colective. E foarte solicitat nea Păușan...

— Nea Păușan cine e?

Gîndesc că este satul o colectivitate restrînsă, dar în afară de fetișcana aceea omniprezentă mi-a fost greu să rețin alt nume decît al insoțitorului meu.

— Păi cum să vă explic... încercă Posea sincer preocupat să mă ajute. Deodată se luminează și zîmbește tot. E tatăl Lămiței și... inovatorul nostru.

Desen de
Puiu VULCĂNESCU

dracului, că nu le venise lor mai întîi și mai întîi ideea, sau poate fiindcă nu-i ducea capul să vadă, să înțeleagă cîtă mulțumire și bucurie e în sufletul nostru dacă ne gîndim să facem alei pavate, să aducem brazde de iarbă, să plantăm flori, să altoim trandafiri.

Dar uite că se poate. Ziceau și unii de la noi: „Ce, Lămița, nu-ți mai place mirosul de bălegar?” Și ea, drăcoica, le-a răspuns pe loc de i-a turtit: „Ba da. Că altfel cum aș mai putea sta de vorbă cu dumneata?”

A fost mai demult pe la noi un tovarăș ziarist și a scris un reportaj, chiar cu titlul ăsta: Grajduri și trandafiri. Am pus articolul la Panoul nostru și-a stat pînă s-a îngălbenit. L-au citit chiar și niște revizori contabili de la regiune, care au stat cîteva zile la noi, la camera de oaspeți. Ziceau că n-au mai citit așa ceva și nu-i de mirare dacă toată ziua sint cu nasul în cifre și în tot felul de registre. Pentru asta trebuie să ai orizont... Sigur că da: orizont!

Lui Posea îi place cuvîntul și-l repetă autoritar, căutîndu-i nuanțele ca un recitator. Între timp, am ajuns la grajdurile vacilor. Constat că sint frumoase, au o zidărie sănătoasă, netedă, curată și ceea ce constituie totuși o noutate: animalele sint așezate pe patru rînduri, adică construcția un fel de hală spațioasă și înaltă are o capacitate dublă față de grajdul obișnuit.

— Astea-s primele noastre grajduri, își continuă explicațiile Ion Posea. Le-am făcut chiar la înființare. Am ridicat două o dată și ni se părea că nu le mai terminăm. Era toamnă, tîrziu, ne prinseseră ploile, frigul. Pe cîmp ducea vîntul ciurlanii ca pe

Ce mai biografie are și omul ăsta!...

Ion Posea nu apucă să exploateze acest nou filon. Cineva l-a chemat cu discreție, dar insistenț și după ce se scuză că mă lasă cîteva clipe singur, se duce cîteva pași spre colectivistul care-l aștepta. Neavînd ce face, privesc în jur, număr încă o dată construcțiile, imi notez că între grajduri fiecare palmă de pămînt e cultivată cu plante furajere. Dar, fără voia mea, recepționez frînturi din discuție. Două ființe vorbesc despre o a treia și bineînțeles nu poate fi vorba de cît de Lămița. Parcă e un făcut.

„Lămița zice să trimitem... Lămița nu vrea să pomenim de ea. Cere să spunem că a fost ideea tu-turor. Cu venitul ăsta zice să cumpărăm un aragaz pentru crescătorie. E bun la multe...”

E o toamnă îmbelșugată, care și-a desfăcut un gigantic căuș plin cu roade. Trec căruțe încărcate cu struguri. Îi duc în hîrdaie și puțin la crămă, să-i bage sub zdrobitoare. Lîngă pătule, grămezi de aur roșcat, porumbul adus din cîmp. Fiindcă tot sint singur, fac cîteva pași. Două bazine de ciment, nu prea mari, imi atrag atenția. Nu par a fi pentru insilozări căci n-au volum... Îl întreb pe Ion Posea, care e din nou lîngă mine.

— Le-am folosit anul trecut... Știți, a fost mai greu cu nutrețul... an de secetă. Atunci ne-a dat ideea să tocăm coceni, paie, amestecați cu pleavă, sîneclă, drojdie furajeră, concentrate. Se pune apă și se lasă să fermenteze 48 de ore. Cînd un compartiment era gata pentru servit la animale, celălalt își începea fermentația...

— A fost tot ideea Lămiței?

Nu știu de ce în glasul meu se află puțină ironie. — A fost ideea inginerului nostru. Bun băiat, buie să-l cunoașteți. Numai despre dînsul ați scris un reportaj.

Îmi dau seama că Posea este peste măsură generos cu oamenii săi. Dacă-ar ști el ce zgîrcit în schimb, secretarul general de redacție. Preci și de data aceasta o să-mi taie douăzeci-treizeci rînduri.

— Dacă vreți să mergem undeva, în mod special vă rog să-mi spuneți. Dacă nu, ne întoarcem la sediul Acolo puteți vorbi și cu contabilii... poate a venit tovarășul președinte.

Insoțitorul meu așteaptă răbdător și zîmbitor vadă ce-am hotărît. Amin răspunsul, căci imi revin să-l iscodesc cu privirea. Poartă niște haine negre postav gros, țesut în casă. În picioare are cizme cauciuc cu toate că pămîntul e uscat. Se vede că ghicește gîndul.

— Pe aici nu știți cînd dă ploaia... iar asfaltul tru se topește pe loc. Ne-am învățat cu cauciuc toamna, iarna, primăvara. E sfînt aici, în cîmpie, mai avem cîteodată necaz cu el.

— Nu înțeleg de ce ați avut necazuri? imi mirarea.

— Ne vin cîteodată cizme tare proaste. Căpănaibii la vîrfuri și după aia n-ai ce le mai face. O Lămița a zis că adună niște rebuturi de-astea, un sac și se duce cu ele drept la directorul general din minister.

Îl privesc înveselit, așteptînd continuarea adevărate promisiuni.

— Nu s-a dus... A găsit ea alte treburi mai bune. Pe atunci tocmai încheiam colectivizarea. Să mai plece? Avea atîtea alte sarcini aici. E membră în consiliul de conducere, agitatoare...

Ion Posea pare atît de tînar acum, cînd mijlocul drumului și zîmbește unor amintiri nu îndepărtate. O căruță ajunge în dreptul nostru; ductorul încetinește mersul, prilej ca minzul însoțite, zvîcnind pe de lături, să se apropie de președinte. Cu o mișcare gingașă îi miroase pe tremurîndu-și mușchii supli, încordați, apoi botul pe postavul hainei, căutîndu-i insistent zunarul.

— Am uitat de tine, mă nebunule. De unde știu eu că ne întîlnim?

Îmi spune că mereu are în buzunare cîteva batoane de zahăr cubic pentru minz.

— Ce mai!... Îmi fac autocritica, dacă tu în cum vine asta!

— Lasă-l, nea Poseo, că l-ai învățat rău și neata și Lămița. Asta nici n-o să vrea să tram. Cred că-i e gîndul, de pe acum, la circ.

Dînsul e conductorul care duce furaje la p. Minzul stă toată ziua pe acolo, iar Lămița, neapărată ca și el, l-a învățat toate drăciile. Zic vrea să-l învețe dresaj olimpic, dacă știți dumneaei aia că eu am făcut armata la tancuri și habar. O fi văzut ea cînd a fost la cursuri pe 15 giune, la București. Sau poate în vreo excursie a fost de multe ori.

Mă hotărîsc să-i spun lui Posea că nu-mi place să aud vorbindu-se atîtea despre un om și să nu cunosc. În meseria noastră un asemenea om e de vîrată mină de aur.

— Păi, dacă vreți, e simplu. Mergem la crescătorie pe marginea bălții!, hotărîște Posea.

— N-o găsiți, ne taie elanul colectivistul cu cîmă.

— Dar unde-i?, ridică Ion Posea o sprinceană, teptîndu-se să audă orice veste, fie ea cît de truşnică.

— Am adus-o chiar eu acasă. Tocmai că veni tovarășul președinte.

— Va să zică știa că vine. Asta-i altceva... Posea răsufînd liniștit și trebuie să mărturisesc că nu l-am înțeles.

— Da' de unde, nea Posea. Ea venise cu t. Azi noapte s-a furișat în adăpostul găinilor un v. A lucrat ca un spărgător de meserie de nu l-a nimeni... A riciit pe sub ușă și a început să meargă în stînga și-n dreapta. Abia cînd cocoșii au gălăgie, a venit o îngrijitoare. Vulpoiul a fugit, iar Dobrița, cum e bolnavă de inimă, gata să cadă, Noroc, că mai era, dincolo la rațe, a lui Sa.

— Udat-o, a fricționat-o și și-a revenit. Dimineața a văzut toate chițibușurile vulpoiului, Lămița că dacă s-a năvărit și știe locurile, o să mai. Și atunci cel mai bine e să aducă ciinele de toare al tovarășului președinte...

— Și președintele ce-a zis?

— Omul mustăcește.

— N-am prea auzit ce-a spus că Lămița în bunt venit... c-o fi, c-o păți, l-a luat în focuri.

— Ca-ntotdeauna!, exclamă înveselit și Posea.

— Astăzi precis c-o să-l vedeți pe Malthus la crescătorie. Altfel Lămița e în stare să nu lase niciodată la vinătoare. Și atunci ce să faci mai bine dă ciinele o săptămîină-două, și se permite să arma de vinătoare.

De data asta, trebuie să intervin, să spun cîteva vorbe care sint că mă strangulează.

— Mă iertați, sint numai oaspete și nu aș dorea să judec oameni și lucruri pe care nu le cunosc. Dar vă întreb: poate tovarășa asta... despre care am auzit multe lucruri frumoase bage așa în viața omului? Să-i ia ciinele, s'ar terzică să mai vîneze? Mi se pare prea de tot, în locul președintelui aș pune-o în discuția a generală.

Au început amîndoi să ridă cu hohote incit a țîșnit speriat ca o ciută. Mai are cîteva pași avîntă peste dovleci, ca la probele hipice.

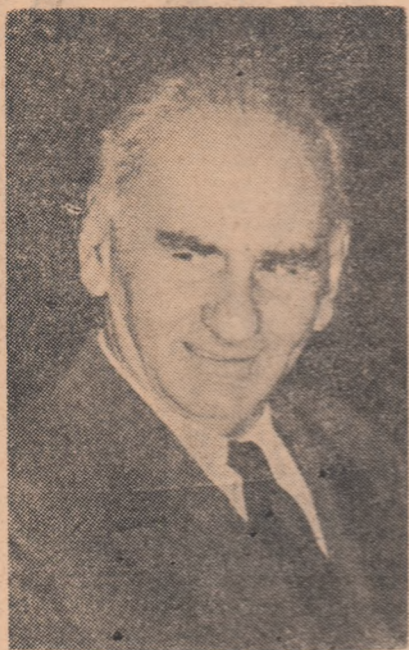
— La noi adunarea generală nu se bagă în de astea și numai pentru atîta lucru!, spun Posea.

— Numai pentru atîta lucru? imi reafirmă... — Numai! C-altfel trăiesc fericiți.

Cei doi zîmbesc și mă privesc cu înțelegere.

Căruțașul se pregătește să plece. Minzul și coperit o subită dragoste pentru maică-sa și de botul ei.

Scriitori români contemporani

Geo BOGZA

Scriitorul Geo Bogza s-a născut la 6 februarie 1908, în Ploiești, și a început să publice literatură în 1927. A debutat ca reporter, pamfletar și poet. În principalele sale scrieri, el a unit cele trei filoaane în sinteze superioare, astfel încât ceea ce fuseseră la început trei direcții și preocupări, devin trei caracteristici ale artei sale. De la reportaj, scriitorul a reținut atît rezeziunea în atacarea temelor celor mai actuale, obișnuința de a scrie doar despre ce a trăit el însuși și a văzut cu ochii săi, precum și atenția pentru viața de toate zilele, pentru activitatea zilnică a oamenilor. Geo Bogza nu inventează întâmplări, eroi, fapte ci are încredere doar în întâmplările observate și transcrise ca atare. Pamfletarul se manifestă prin violența demascării răului, prin claritatea obiectivelor social-politice. Dar Geo Bogza e și un poet în proză. Fantezia sa poetică e totuși remarcabilă și ea constă în capacitatea scriitorului de a descoperi extraordinarul sub aparența banalului, a obișnuitului. Spre deosebire de reporterul burghez care alerga după fapte senzaționale, Geo Bogza descoperă senzaționalul în viața obișnuită de toate zilele. În cele mai bune scrieri ale sale, reporterul și poetul se echilibrează, se completează, scriitorul dă înapoi vieții zilnice poezia pe care o descoperise în viața obișnuită de fiecare zi. Prima carte de răsnet a scriitorului a fost „Țara

de piatră”, publicată cu puțin timp înainte de război. Geo Bogza descrie acolo viața nespuse de grea pe care moșii o duceau pe atunci. În munții Apuseni, cei ce smulgeau aurul din măruntaiele muntelui trăiau o viață de mizerie nespuse. În primul an după Eliberare (1945), Geo Bogza publică o carte de o mare frumusețe, Cartea Oltului. Scriitorul însoțește marele riu de la izvor pînă la vărsarea sa în Dunăre, descriind cu putere poetică frumusețile și bogățiile țării noastre, dar și sălbateca mizerie, în care, pînă atunci, țărănimea noastră a fost ținută. Cartea Oltului e plină de frumusețea naturii dar e și o laudă a energiei, curajului și perseverenței omului. Oltul e pîda unui viteaz neînfricat ce știe să înfrîngă toate greutățile ivite în cale.

Pe urmele războiului în Moldova (1945) e un reportaj zguduitor despre dezastrele războiului. În Oameni și cărbuni pe valea Jiului (1947), Geo Bogza descrie vitejeasca luptă a minerilor cu natura, cu urmările catastrofale ale războiului, cu exploatarea ce nu fuseseră încă răsturnați, luptă eroică pentru a da țării cărbunii de care avea atîta nevoie. Alte reportaje, scrise cu aceeași forță artistică: Începutul epopeii (1950), Porțile mării (1951), Tablou geografic (1954) se află cu alte lucrări în proză (reportaje, pamflete, articole) în cuprinzătorul volum Pagini contemporane (1957). De curînd în revista Contemporanul, scriitorul a publicat însemnările sale din Bucovina și cele din zborul cu avionul deasupra Polului Nord. Ele dovedesc aceeași pasiune combativă pentru actualitate.

La Geo Bogza, fantezia poetică folosește mai multe căi pentru a ne dezvălui sensul vieții de fiecare zi. În primul rînd, se descoperă adîncimile în vreme ale întâmplărilor povestite. În valea Jiului, minerii văd întipărită urma unei frunze, amintire străveche a pădurilor carbonizate; atunci, imaginația poetului reînvie codrul și freamătul lui se simte în galeriile subpămîntene. Alteori, faptul întâmplat e înglobat într-un context uriaș. Admirînd efectele luminoase

ale unui bec electric, instalat într-un sat, Geo Bogza reintroduce acest fapt în acțiunea inițiată de partid de a scoate pămîntul românesc din străvechiul întuneric.

Un alt mod de manifestare a fanteziei artistice e raportul dintre om și natură. Pentru scriitor, natura nu e un tablou, ci un cîmp uriaș de bătălie. Munții sînt celăți luați cu asalt de furtuni, riul își taie drum prin lupte grele. Natura e o bătălie neîntreruptă. Bogza nu opune naturii individul izolat, singur, ci omenirea întreagă. Mîntea omenească domolește și supune puterile dezlănțuite ale naturii. De aceea el va lauda munca minerilor, îndiguirea și canalizarea apelor, electrificarea... Pentru Geo Bogza, toate cuceririle tehnice sînt semne ale biruinții minții omenesci asupra forțelor oarbe ale naturii. Iar biruința socialismului este cea mai mare descătușare de energie, de forță, din întreaga istorie. Scriitorul laudă mai ales puterea omului comunist de a-și organiza viitorul, de a prevedea cele ce se vor întimpla. În toți acești ani, Geo Bogza a fost atent la toate victoriile socialismului în țara noastră. Scriitorul ce a demascat cu forță artistică vechea orînduire burgheză bazată pe monstruoasa exploatare, pe mizerie și înapoiere economică, a luat parte, în anii noștri, nu numai la biruințele socialismului, dar și la toate etapele luptei pentru pace. Gravitatea sa fundamentală se manifestă în fraze ample, ce se desfășoară solemn, cu repetiții poetice avînd drept scop sublinierea ideii, cu imagini vii, sintetice, memorabile. Scriitor al realității directe, nemijlocite, al actualității, academicianul Geo Bogza a dat reportajului violența pamfletului și frumusețea poeziei, ridicîndu-l la nivelul marilor arte. O recunoaștere a tuturor acestor merite ale lui Geo Bogza este și premiul Organizației Internaționale a Ziariștilor, distincție recent primită, care-i face cinste lui și întregii noastre prese.

PAUL GEORGESCU

Floare mîndră de pămînt!

Floare mîndră de pămînt,
mulți mă-ntreabă de ce cînt.
Cînt că astăzi s-a schimbat
viața noastră de-altădat!

Viața de odinioară
cînd seceram la secară
și mîncam pită amară
și amară și pușină,
de pe moșia străină.

Cu griul ce-l seceram,
pe chiaburi îi săturam.

Foaie verde matostal,
noi pe rege-am alungat
și stăpîni fiind în țară
nu mai mîncăm pită-amară,
ci mîncăm pită aleasă,
cernută prin sită deasă
și-o mîncăm cu bucurie
că e din gospodărie.

Cules de ȘERBAN ȘTE-FAN, colectivist, comuna Strejnic, regiunea Ploiești.

Dragu-mi-i

Dragu-mi-i satul cu nuci,
Bădița cu vorbe dulci.
Dragu-mi-i prunul cu prune
Și alunul cu alune,
Bădița cu vorbe bune.
Dragu-mi-i cîmpul cu fragi,
Și pădurile de fagi
Bădița cu vorbe dragi.

Dragu-mi-i cîmpia verde,
Badea-n codru cînd se pierde.
Dragu-mi-i cîmpia-n zori
Bădița la brîu cu flori.
Vino bade pe-nserat
După ce toți s-au culcat,
Și să m-aștepți după poartă
Să-ți dau bade gura toată.

Cules de NICOLAE RO-GOBETE, de la Ana Codreanu din comuna Sovarna, regiunea Oltenia.

Satul nost' îi ca o floare

Satul nost' îi ca o floare
Înflorită pe răcoare
Cu petale, mîndre case,
Case mari și luminoase
Ulițele cu bujori
Ca ghirlandele de flori.

Frunzuliță de cicoare,
Satul nost' îi ca o floare
Primăvara înflorită
De brumă neofilită
De soare neveștejită.

Frunzuliță de trei țire,
Ceteră cu vers subțire
Zi cîntec de mulțumire
Cîntec drag Partidului
Cîntec drag cum altul nu-i.

Cules de CHIRA VERA, Tg. Lăpuș, regiunea Maramureș.

CORNEL MEDREA : Țărăncă (gips)

PLASMA și aplicațiile ei

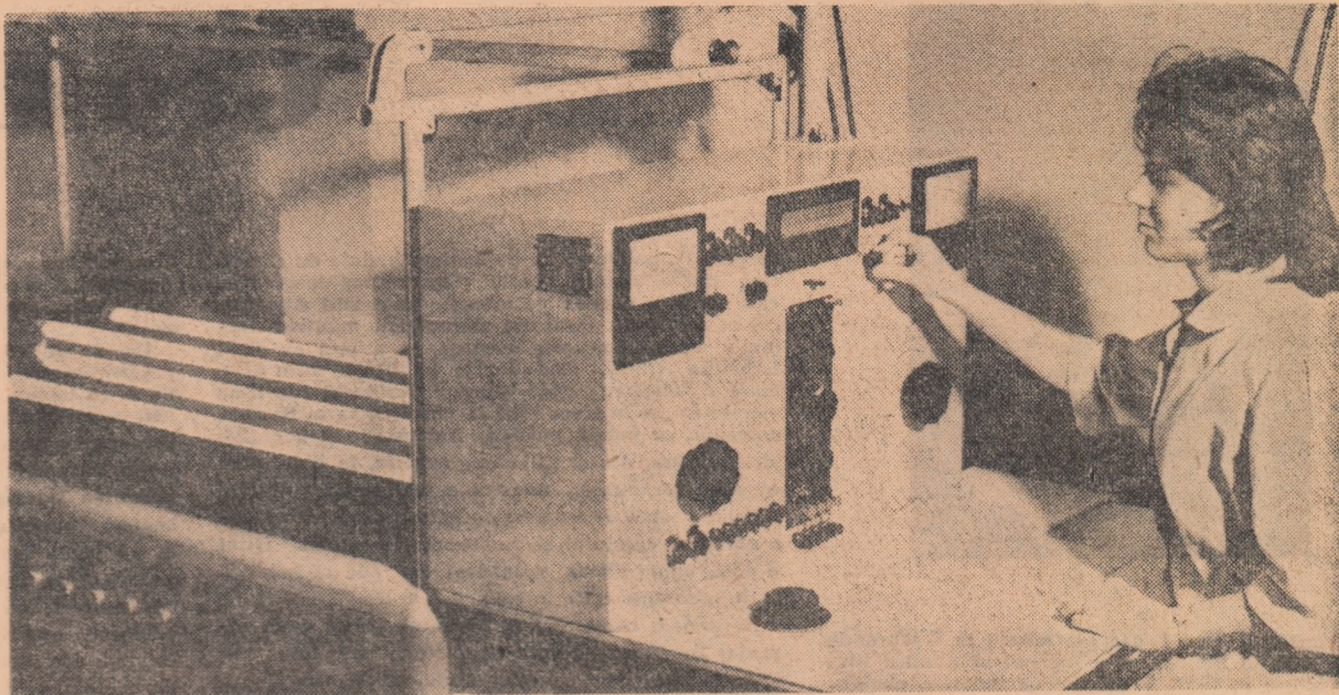
Pînă nu de mult se cunoșteau doar trei stări de agregare ale materiei: solidă, lichidă și gazoasă. În ultimele trei decenii s-a descoperit și a patra stare, care a fost denumită „plasmă”.

Pentru a înțelege ce este plasma, este necesar să amintim mai întâi ce sînt „gazele ionizate”. În stare naturală, gazele sînt izolatori electrici, adică nu conduc curentul electric. Datorită însă acțiunii unor factori, numiți factori de ionizare, cum ar fi: temperaturile înalte, diferite radiații etc., atomii gazelor pot pierde unul sau mai mulți electroni. În urma acestui proces de ionizare, un atom se scindează într-o particulă denumită ion, încărcată cu sarcină electrică pozitivă și unul sau mai mulți electroni. Particulele încărcate cu electricitate negativă. Gazul alcătuit din electroni, ioni și atomi sau molecule neutre se numește „gaz ionizat”.

Gazul ionizat în care numărul sarcinilor electrice pozitive (ionii pozitivi) este aproximativ egal cu numărul sarcinilor electrice negative (electronii și ionii negativi) a fost denumit „plasmă”.

Plasma este foarte răspîndită în natură. Astfel, după aprecierile oamenilor de știință, cea mai mare parte a materiei în Univers se găsește sub formă de plasmă, aproximativ 99,9 la sută din substanța cosmică. De la această stare fac excepție doar planetele reci între care și Pămîntul. Fulgerul, auroarele polare sînt și ele diverse forme de plasmă, întîlnite în condiții naturale.

În activitatea de cunoaștere a naturii și de transformare a acesteia în folosul său, omul a reușit să producă plasma în mod artificial. În același timp, el a creat numeroase dispozitive cu plasmă, de mare utilitate. Se poate afirma că în prezent nu există sector de activitate în care plasma, sub o formă sau alta, să nu fie folosită pentru a face viața omului mai ușoară și mai plăcută. În mod curent, plasma este folosită de pildă în tehnica iluminatului, în lămpile fluorescente, tubulare și globulare. În interiorul acestor tuburi, prin descărcări electrice în gaze rarefiate la presiune redusă, se formează o plasmă care emite radiațiile luminoase ce înuadă noaptea orașele cu lumină asemănătoare celei de zi. Aceste izvoare luminoase au un timp de funcționare mult mai mare în comparație cu becurile cu incandescență, sînt mult mai rentabile și mult mai sănătoase pentru ochiul omului.

Printre dispozitivele cu plasmă create de om se numără și lămpile fluorescente. În fotografie: laboranta Via Răuță, de la Fabrica Electrofar din Capitală, execută controlul lămpilor fluorescente la aparatul de măsurări calorimetrice

Plasma este folosită, cu rezultate remarcabile, în producerea reacțiilor chimice, care permit obținerea unor importante produse pentru industrie. Amintim aici reacțiile de obținere (în plasma arcului electric) a acetilenei și a altor hidrocarburi lichide și gazoase din metan. Reacția de transformare a metanului în acetilenă este folosită în industria noastră chimică la Rîșnov și Borzești, unde se produc anual zeci și zeci de mii de tone de acetilenă.

În ultimii ani, în industria metalurgică joacă un rol din ce în ce mai mare așa-numitul plasmatron, sau „cuțitul electric”. Aici este vorba de o descărcare de arc, care realizează o „vină de plasmă” lungă de circa 10—15 cm cu o secțiune de cîțiva mm². Din cauza efectelor termice puternice, electrozii plasmatronului sînt răciți cu apă sau gaz. Această flacără îngustă este utilizată la sudura metalelor și la tăierea rapidă a oțelurilor, a betoanelor, a rocilor etc., aducînd importante economii de timp și de materiale. Cu ajutorul plasmatronului se pot topi și vaporiza toate materialele cunoscute, datorită temperaturii înalte de circa 50—60 mii de grade Celsius pe care o dezvoltă.

O altă aplicație a plasmelor o constituie așa-zisele tuburi cu catod rece. În locul tuburilor electronice folosite

în aparatele radio, în televiziune, în dispozitivele din automatizare etc., prevăzute cu catod incandescent, se utilizează din ce în ce mai mult diodele și triodele cu catod rece. Avantajele acestor tuburi, față de cele cu catodul incandescent se datoresc faptului că ele nu necesită o încălzire a filamentului, ceea ce duce la o mare economie în consumul de curent. De asemenea, tuburile cu catod rece sînt cam de zece ori mai ieftine, mult mai rezistente la solicitările mecanice, au o durată de funcționare incomparabil mai mare, depășind 10—20 mii de ore, față de 700—1000 ore de funcționare ale tuburilor cu catod încălzit.

Plasma este destinată rezolvării unor probleme de interes fundamental pentru omenire, ea, de pildă, problema energiei viitorului, care formează una din preocupările centrale ale fizicienilor și inginerilor. Pe această linie sînt studiate foarte mult, în prezent, diferite dispozitive de transformare a căldurii direct în electricitate. Unul din ele este „termoelementul cu plasma de cesiu”, care a fost deja realizat în laboratoarele din Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii. Cu un astfel de dispozitiv s-a reușit obținerea unui randament de transformare a căldurii direct în

energie electrică de 25 la sută, dar se prevede de pe acum obținerea unui randament de peste 40 la sută. Important este faptul că acest dispozitiv nu necesită mașini cu aburi, turbine, dinamuri etc., ceea ce aduce o mare economie de investiții.

În ultimul timp, o atenție sporită se acordă studiului plasmelor fierbinți (plasma adusă la temperaturi de milioane de grade) cu ajutorul căreia se va putea înfăptui în viitor reacția termonucleară dirijată. Pentru realizarea acestei reacții, cercetările întreprinse la Institutul „Kurceatov” din Moscova arată că este necesară obținerea, în același timp, a unei temperaturi a plasmelor cuprinsă între 300 milioane și un miliard de grade Celsius și a unei presiuni de cîteva milioane de atmosfere. În prezent s-a reușit să se realizeze fiecare din aceste două condiții separat, urmînd ca în viitor obținerea lor să poată fi făcută concomitent.

În efortul general al cercetării plasmelor este încadrată și școala românească de „gaze ionizate”, condusă de acad. Eugen Bădărău, ale cărei rezultate experimentale și teoretice sînt recunoscute și apreciate peste hotare.

OCTAVIAN ZAMFIR
cercetător științific la Institutul de Fizică al Academiei R.P.R.

C. E. C. — UN SECOL DE EXISTENȚĂ

Inceputul „Săptămîinii economiei” (24—30 noiembrie) marchează o dată sărbătorească, CENTENARUL CASEI DE ECONOMII ȘI CONSEMNAȚIUNI.

Primul proiect pentru înființarea unei case de economii de stat în țara noastră a fost elaborat în anul 1845 de către Costache Bălcescu, fratele mai mare al revoluționarului democrat Nicolae Bălcescu, el însuși participant la mișcarea revoluționară din 1848.

Proiectul elaborat de C. Bălcescu n-a prins însă viață. Abia în anul 1864, sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza, a devenit realitate ideea creării unei case de economii de stat. La 24 noiembrie 1864, domnitorul a aprobat proiectul de lege prin care s-a înființat Casa de Depuneri și Consemnațiuni, destinată să centralizeze economiile bănești ale populației și sumele provenite din alte surse. Ea a contribuit la înlăturarea formelor înapoiate ale creditului cămătăresc, la finanțarea construcției de căi ferate, drumuri, rețele telegrafice etc.

Exploatarea oamenilor muncii de la orașe și sate, condiția precară de existență a acestora, au limitat, în cea mai mare măsură, în anii regimului burghez-moșieresc, numărul depunătorilor ca și nivelul depunerilor și, cu aceasta, însăși dezvoltarea C.E.C.-ului.

La sfîrșitul anului 1938 existau la C.E.C. 321 708 depunători. Din aceștia, numai 11 600 erau muncitori. În ceea ce privește masele largi ale țărănimii, aproape că printre aceștia nu existau depunători la C.E.C. Dintr-o populație de aproximativ 14 milioane — cît era în 1938 la sate — abia 5 800 erau depunători la C.E.C. și aceștia, în majoritate, din rîndurile claselor avute.

Reorganizată pe baze socialiste în anul 1948, Casa de Economii și Consemnațiuni și-a dobîndit adevăratul rol, de a contribui la dezvoltarea spiritului de economie în rîndul populației, de a atrage și păstra economiile bănești ale acesteia, de a îmbina interesele personale ale depunătorilor cu cele ale economiei naționale.

Avîntul economic, cultural și social al vieții orașelor și satelor patriei a creat condiții din cele mai favorabile dezvoltării acțiunii de economisire la C.E.C. Baza acestei dezvoltări o constituie creșterea sistematică în anii regimului democrat-popular a bunăstării populației.

Acțiunea de economisire la C.E.C. a căpătat azi un larg caracter de masă. Numărul depunătorilor la C.E.C. a crescut, an de an, ajungînd în prezent la peste 5,5 milioane,

adică un depunător la 3 locuitori. Numai la sate populația a depus la C.E.C., în anul 1960, economii de peste două ori mai mari decît în 1959, în 1961 de 4,3 ori, în 1962 de peste 6 ori, iar în 1963 de peste 8 ori.

Tot mai mare este numărul celor care, depunînd cu regularitate la C.E.C., și-au ridicat case noi, și-au mobilat locuințele sau au cumpărat obiecte de valoare mare și folosință îndelungată.

Multe case noi, construite de colectivități de la G.A.C. „Drum Nou” din comuna Tureni, regiunea Cluj, au fost ridicate din banii economisiți la C.E.C. Aurel Popa, Aurel Crișan, Antal Iacob, Traian Abrudan, Constantin Rațiu sînt cîțiva dintre cei care au folosit în acest scop economiile depuse la C.E.C. În comuna Ruginoasa, raionul Pașcani, tractoristul Constantin Constantinescu și soția sa Natalia, colectivistă la G.A.C., și-au construit o casă din banii economisiți la C.E.C., în primii ani de căsnicie. Unii depunători din comunele Sinoe, Beidaud, Eschibaba și din alte localități din raionul Istria, regiunea Dobrogea, și-au cumpărat cu banii economisiți la C.E.C. televizoare, aparate de radio, și-au construit sau renovat locuințele. În raionul Luduș, 12 000 de colectiviști au devenit depunători la C.E.C., Butănoiu Florea din satul Ragla, raionul Bistrița, Tătărășan Gheorghe din comuna Dolhasca, raionul Fălcieni, și mulți alții au cîștigat, în acest an, cîte un autoturism prin tragerile la sorți ale libretelor de economii cu dobînda și cîștiguri în autoturisme.

Sărbătorirea centenarului Casei de Economii și Consemnațiuni va constitui un bun prilej de intensificare a acțiunii de economisire la C.E.C., de popularizare intensă a avantajelor depunerii economiilor pe librete și obligațiuni C.E.C.

La un veac de la înființarea sa, Casa de Economii și Consemnațiuni, îndeplinindu-și în condițiile orînduirii noastre socialiste adevăratul ei rol economic, social și educativ, participă prin activitatea pe care o desfășoară la dezvoltarea economiei noastre naționale în vederea satisfacerii tot mai depline a nevoilor materiale și culturale mereu crescînde ale oamenilor muncii.

EUGEN IONESCU
director al Direcției Operațiunilor
din Centrala Casei de Economii
și Consemnațiuni

MALTA - stat independent

Populația arhipelagului maltez, din Mediterană, a sărbătorit nu de mult proclamarea independenței, un mare moment al istoriei sale de peste două milenii și jumătate. Devenind stat independent, Malta rămâne al 19-lea membru al comunității britanice de națiuni (Commonwealth). Ca formă de guvernământ țara este monarhie, având drept suverană pe regina Elisabeta a II-a a Angliei. Șeful guvernului maltez este Berg Olivier, lider al partidului naționalist.

Ca stat independent, Malta a fost primit în Organizația Națiunilor Unite.

Ocupată rind pe rind de fenicieni, grecii antici, cartaginezi, romani, arabi, cavalerii cruciați, de armata napoleoniană și în anul 1800 de Anglia, arhipelagul maltez a avut o istorie zbuciumată, în care cucerirea independenței înscrie o filă nouă, mult așteptată.

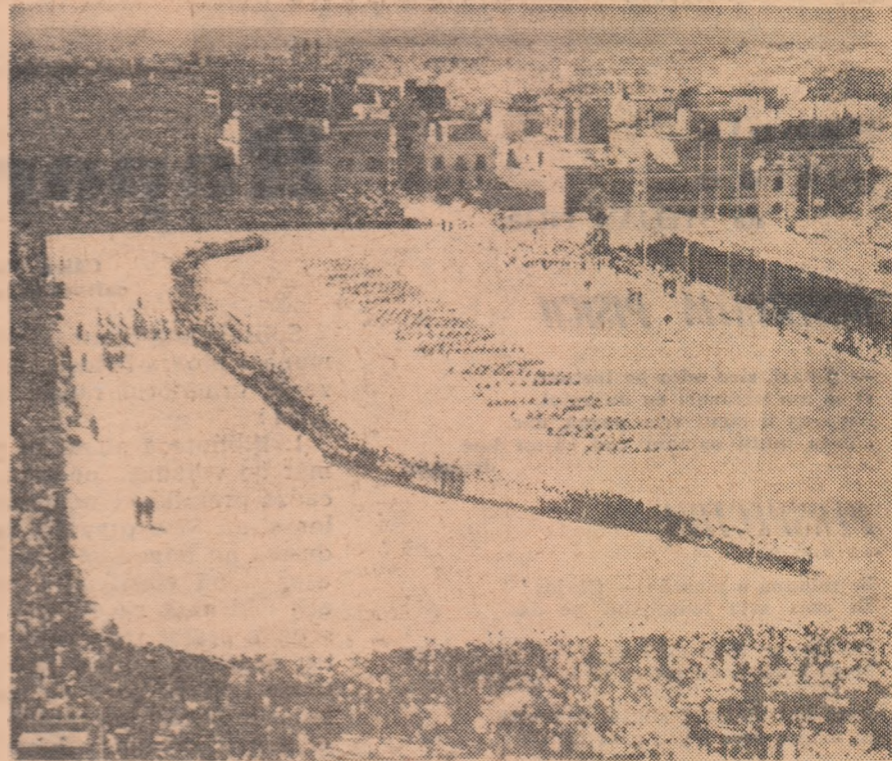
★

Noul stat independent situat în centrul Mării Mediterane se întinde pe 316 km pătrați, fiind format din insulele Malta (cea mai întinsă), Gozo, Comino, Cominotto și Filfola. Populația numără circa 330 000 locuitori, iar capitala țării este La Valetta.

Locuitorii se înțelețesc în cea mai mare parte cu agricultura. Pe o

suprafață agricolă redusă (17 000 hectare) se obțin totuși, printr-o muncă asiduă, 2—3 recolte anuale. Malta este vestită ca producătoare de fructe: portocale, struguri, piersici, caise, curmale, semințe de chimen. Țărâni-mea duce o viață grea, intrucit marea parte a terenurilor cultivabile sînt în posesia latifundiarilor și a clerului catolic ce are o influență puternică în țară. Industria este slab dezvoltată, redusă doar la șantiere de reparații și construcții navale limitate. O parte importantă a populației (16 000 de oameni) lucrează la baza militară britanică. Această bază va continua să existe încă 10 ani, ca urmare a acordului dintre guvernul Olivier și Anglia (în schimbul unui ajutor financiar de 51 milioane lire sterline).

Poporul maltez a luptat cu hotărîre pentru independență. În anul 1921, guvernul britanic a fost obligat să-i acorde o constituție și, în 1947, autonomie internă. Aceasta, după ce, în cursul celui de-al doilea război mondial, poporul maltez a dat pilde de mare eroism. Maltezii au suportat circa 3 000 de raiduri aeriene, mii de oameni căzînd victime, iar trei sferturi din clădirile de pe insule fiind distruse și avariate. Intrucit aspirațiile poporului la o independență deplină n-au fost satisfăcute, mișcarea pentru înnoiri continuă. Partidul laburist (a-

Dobîndirea independenței a fost sărbătorită în capitala Maltei — La Valetta — cu un mare miting. Cu acest prilej, tinerii gimnaști maltezi au înscris în piață cu trupurile lor cuvintele: „Malta — Independență”

flat în opoziție), dar care se bucură în țară de un sprijin egal cu al partidului guvernamental, declară că nu va înceta nici un moment campania pentru promulgarea unei noi constituții — în locul celei din 1963 — care să faciliteze schimbări în țară, în sensul instituirii unui regim republican în frunte cu un președinte și care să legifereze încetarea amestecului bisericii catolice în viața politică. Chiar în momentul proclamării independenței, cînd prințul Philip (soțul reginei Angliei) pronunța discursul de inau-

gurare a noului parlament maltez, peste 20 000 de oameni au organizat o puternică manifestație de protest în fața clădirii parlamentului din La Valetta. Ei cereau independență deplină, în afara Commonwealth-ului și lichidarea bazelor navale și aeriene engleze din insule.

Poporul maltez, plecînd de la ce s-a înfăptuit pînă azi, va căuta să-și adincească și să-și consolideze în viitor independența.

AL. NESTOR

...Duminică însoțită de toamnă. În parcul de cultură și sport din comuna Crovu, raionul Drăgănești-Vlașca, și-au dat întâlnire peste 500 de flăcăi și fete, îmbrăcați în frumoase costume naționale și tricouri de sport. Ei participă la un interesant program cultural-sportiv, organizat în cinstea recoltelor bogate. De fapt, asemenea manifestații au intrat în tradiția celor din Crovu. Mai la fiecare sfîrșit de săptămînă, după terminarea lucrului, ei participă, în număr mare, la diferite concursuri și competiții, unde au prilejul să petreacă clipe plăcute de recreere. De data aceasta, tinerii din Crovu aveau și oaspeți. I-au invitat pe sportivii și componenții echipelor artistice din comunele Răsuceni, Beiu, Drăgănești, Mihăilești. Programul a fost deschis de concursurile sportive, care au fost urmărite cu interes de sute de spectatori din localitate și din satele învecinate.

...Pe gazonul din mijlocul terenului de sport au evoluat, mai întii, echipele de gimnastică, care au prezentat o suită de exerciții reușite, din

DUMINICĂ SPORTIVĂ LA CROVU

regulamentul „Concursului pentru insigna de polisportiv”. Acestea au cules aplauze și note bune. Îndeosebi, a reținut atenția echipa de gimnastică din comuna Răsuceni, alcătuită din tinere eleve, — fiice de colectiviști. De subliniat că, recent, gimnastele din comuna Răsuceni au cucerit titlul de campioane pe raion la întrecerile Spartachiadei republicane.

Apoi, s-au prezentat la „start” participanții la întrecerile de atletism. Aproape 100 de tineri și tinere și-au disputat înfîietatea la probele de viteză și semi-fond, ce s-au desfășurat pe distanțele de 100 m., 200 m., 400 m., 800 m. și 1 500 m. Cele mai bune rezultate le-au obținut tinerii: Iuliu

Ghinzel, Aurel Ungureanu, Dumitru Dumitru, ca și tinerele: Constanța Roșu, Maria Obretin, Rodica Ciuplea și Alexandra Lupu.

În continuare, au avut loc jocuri atractive de volei, handbal, oină, fotbal, concursuri de trîntă și haltere, — sporturi care se bucură de popularitate în rîndurile tinerilor din comuna Crovu și satele învecinate. Turneul de volei a fost cîștigat de echipa gazdă, Unirea-Crovu, care a întrecut, în finală, cu 2—1, formația Argeșul-Mihăilești. De asemenea, la fotbal victoria a revenit echipei gazdă. În schimb, la handbal au cîștigat echipele (feminină și masculină) din Drăgănești.

La întrecerile de haltere s-au înscris și componenții echipei de călușari din comuna Răsuceni. Intrucit aceste întreceri s-au desfășurat cu 10 minute înaintea programului artistic, tinerii din comuna Răsuceni au fost nevoiți să concureze în costumele de... scenă. Dar, acest lucru nu i-a împiedicat să realizeze o serie de rezultate remarcabile. Și putem spune că participarea la întrecerile de haltere le-a creat o condiție fizică mai bună pentru... scenă.

Cu un deosebit interes a fost urmărit și programul artistic, ce s-a desfășurat pe estrada amenajată în parca și în sala căminului cultural din apropiere. Aici au evoluat mai multe echipe de dansuri populare, brigăzi artistice și formații corale.

...Bogatul program cultural-sportiv din comuna Crovu s-a încheiat pe înserat, oferind participanților și numeroșilor spectatori cîteva ore plăcute de recreere.

M. LERESCU

In plină cursă.

Atenție : Start !

Fabule pitice

de STELIAN FILIP

OBSERVATIA PISICII

— Astăzi, zice mița pe trotuar,
O să am neazuri cu duimul,
Nu e-aș fi făcut vreo pozna, dar
...Prea mulți oameni văd că-mi taie
drumul!

PERSPECTIVA

Se minuna o muscă : — Curios !
In casa asta toate sint pe dos.

Eu, dac-ar fi să-mi stea-n putere, doar eu
M-aș hopinti un pic și le-aș întoarce

Cum imi dictează simțul judecății
Și cum o cere legea gravitații.

★

Un singur punct nu prevedea în planș
Că ea stă... atârnată de tavan !

PAPAGALUL

Pe la cite-o adunare
(Și-n păduri ședințe sint !)
Papagalu-i primul care
Se înscrie la cuvînt.

Spune-aceeași cuvîntare
(Și aceleași vorbe-n vînt !)
Cu privirea peste sare
Și ou ciocul în pămînt.

Păseretul stă pe loc
Vrînd, se pare, să-l asculte,
Dar gîndește : „Ce noroc
Că nu știe vorbe multe !”

DAR NICI CA PESTELE...

Nu vorbe-n vînt, nici apa-n piuă,
Din faptul serii pin-la ziuă,

Dar nici ca pește, nisnai,
In fundul milului să stai !

Fii tu mai gureș printre crapi
Că nu te frigi și nici nu crapi.

Nu vrei !... Asemeni celor lași
Cuvîntul inecat îl lași.

Văd doar bășici acolo unde
Bolborosești și tu prin unde !

Raport de in-activitate

Către Comitetul raional pentru
cultură și artă-Fetești.

Subsemnata Stanca Trifu, bibliotecară în comuna Chioara-Fetești, am onoarea a vă prezenta următorul raport de activitate pe anul 1964 :

1. Biblioteca aflată în grija mea are un număr de volume... pe care nu-l pot preciza din cauza prafului ce acoperă geamurile dulapurilor și-mi face greutăți în muncă, împiedicîndu-mă nu numai să număr cărțile dar și să le așez după clasificația zecimală. Aceasta, cu atît mai mult cu cit, potrivit celor învățate la școală, praful reprezintă un mare pericol pentru sănătate, putînd să-i provoace omului diverse boli. Și dacă eu mă feresc să ating dulapurile și cărțile prăfuite, n-o fac pentru mine, ci pentru comuna Chioara, pe care nu vreau s-o las fără bibliotecară, printr-o eventuală îmbolnăvire a mea.

2. Majoritatea cărților din bibliotecă se află și azi în stare perfectă, ca în ziua cînd au ieșit din librărie, lucru cu care nu cred să se mai poată lăuda și alții. Aceasta dovedește marea

mea grijă pentru buna păstrare a bunurilor care mi-au fost încredințate și pe care le țin mereu sub cheie, neîmprumutîndu-le cititorilor decît atunci cînd nu mai am încotro.

Succesele mele se datoresc aplicării unor metode strict personale. Prefer să stau tot timpul pe scaun. În felul acesta, am ajuns prima pe raion în ce privește numărul cititorilor : am cei mai puțini, fiind deci prima... din coadă.

3. În munca mea de bibliotecară întîmpin însă și o mare greutate. Unii profesori indică elevilor să citească în timpul liber diferite opere literare, pe care aceștia vin să le împrumute de la bibliotecă. Or, faptul ăsta poate duce la îmbolnăvirea mea și a elevilor de la praful depus pe cărți. În consecință, propun să cereți secției raionale de învățămînt să interzică pe viitor elevilor de a mai împrumuta cărți de la biblioteca a cărei zestre caut s-o păstrez neatinsă.

STANCA TRIFU
bibliotecară, comuna Chioara
Pt. conformitate
V. D. POPA

ZICALE...

„Greu la deal cu boii mici”. Mai ușor cu tractoarele !

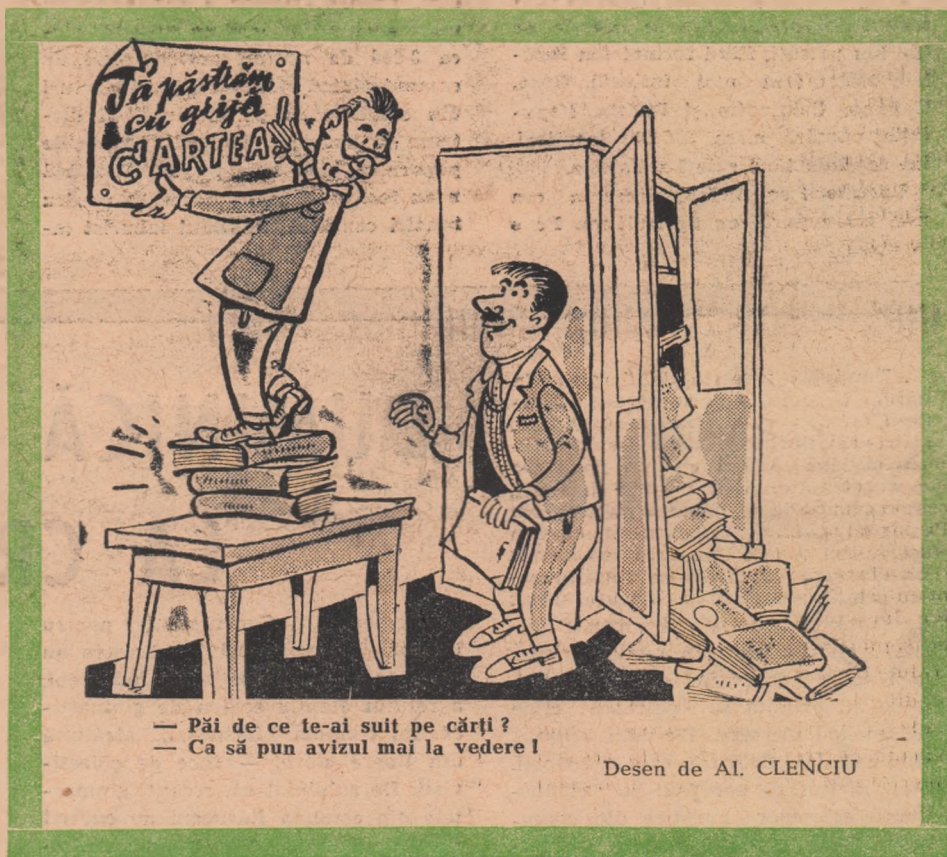
„La pomul lăudat să nu te duci cu sacul”. Ia un camion !

„Nu face din țînțar armăsar”... că nu-ți așunge materia primă !

„Ciinele care latră nu mușcă”. Doar nu poate să facă ambele munci deodată !

„Nu tot ce zboară se mănîncă”. De pildă, avionul.

...comentate de PETRE BOKOR.

Desen de AL. CLENCIU

JUBILEU

Gherghina Matei din comuna Curcani, raionul Oltenița, ne-a trimis cîteva file din carnetul ei de însemnări intime, cu rugămintea de a le publica. Îi satisfacem această rugămintă, mai ales că însemnările înregistrează un eveniment important din viața domniei sale.

3 oct. a.c.

„Sînt fericită ! Mîine voi sărbători un mic jubileu : al zecelea proces cu care mă prezint în fața comisiei de împăciuire. Nu degeaba mi se spune mie „certăreața din Curcani”. Vreau să dovedesc tuturor că merit acest renume. Cum ? A zis cineva ceva ? Să îndrăznească numai !”

4 oct. a.c.

„Iată că a sosit și această zi fericită ! Al zecelea proces ! Nu se pot lăuda mulți cu o asemenea ispravă și nici comisia de împăciuire nu poate să susțină că are clienți mai buni ca mine.

In cinstea acestui eveniment, mă voi îmbrăca cu tot ce am mai bun. Nu de alta, dar vreau să crape de

necaz Vasile Topalcă, pe care l-am învinuit în fața comisiei. Îi arăt eu lui !

Ard de nerăbdare să mă văd la judecată. Ce zi fericită și plină de emoții !”

5 oct. a.c.

E revoltător ! Inchipuiți-vă : nu mi s-a dat dreptate !

Vasile Topalcă s-a plîns că după ce i-am mîncat toți puii din ogradă, iar el n-are nici o pretenție, tot eu l-am chemat în judecată ! Ce tupeu la omul ăsta !

Am strigat : „Inexact ! Nu i-am mîncat eu puil, ci cîinii mei ! Că deocamdată n-am decît trei zăvozi, mîncă-i-ar mămica să-i mînce : pe Mușunache, zis mîncăul pe Crăcănel, zis dantură de oțel și pe Maimuțica-flămînzica. Atît ! Și ce dacă i-au mîncat puil ? Trebuia să mă deranjeze din somn cu cuvintele ofensatoare :

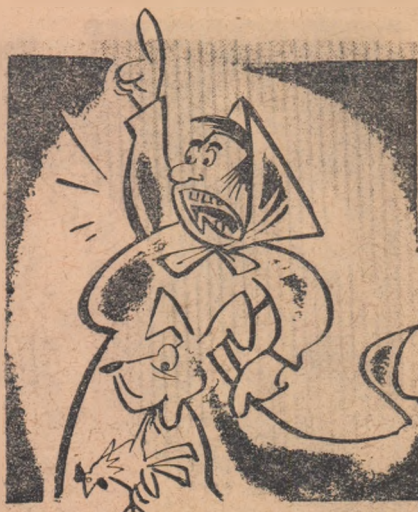
— Coană Gherghino, potolește-ți jigodiile că mă lasă fără păsări ! ? Asta-i ofensă la adresa mea ! Mi-a făcut cîinii jigodii !

Și totuși, nu mi s-a dat dreptate. Degeaba m-am îmbrăcat eu festiv și

m-am făcut frumoasă. Degeaba am amintit că sint la al zecelea proces și că, clientă ca mine nu mai găsește comisia de împăciuire chiar de-ar căuta cu luminarea.

Halal comisie ! Mi-a stricat jubileul...”

GHERGHINA,
certăreața din Curcani
Pt. conformitate
VALERIU FILIMON

„Te iubesc” („Zeit im Bild“)